

dierenartsenpraktijk
NOORD WEST GRONINGEN

Jaarkalender / Bedrijfsgezondheidsplan Schapen:

Deze jaarkalender bevat een beknopt overzicht met aandachtspunten waar u per maand rekening mee kunt houden. Voor meer specifieke informatie neem contact met ons op.

1. Januari:

Voeding: Houd de graskwaliteit en de conditie van de dieren nauwgezet in de gaten
Scannen op meerlingdrachten

Entingen:

- Enterotoxinemie (“het Bloed”)
- Zomerlongontsteking

Heptavac P[®] bied bescherming tegen beide ziekten en Covexin 10[®] alleen tegen “het Bloed”

2. Februari

Voeding: Begin met het bijvoeren van krachtvoer op het moment dat de dieren in conditie achteruitgaan of op 4 weken voor de verwachte werpdatum.

Opstallen en evt. scheren.

Let op verworpen vruchten

Entingen:

- Ecthyma → Ecthybel[®]

3. Maart

Voeding: Zorg ervoor dat de schapen voldoende energie binnenkrijgen. De lammeren groeien nu het hardst en de biestproductie komt ook op gang.

Aflammeren: Ontwikkeling uier, ontsmetten naveltjes van de lammeren en het geboortegewicht van de lammeren registreren. Dit laatste zegt iets over uw voerschema en/of de biest- en melkvoorziening goed is.

Dierziekten: Het is erg belangrijk om de ooien na het aflammeren en zeker voor het naar buiten doen te ontwormen.

Bekappen

4. April:

Voeding: De ooien en lammeren gaan naar buiten: hierop moet de voeding aangepast worden. De krachtvoergift kan geleidelijk afgebouwd worden. De lammeren mogen in eerste instantie nog onbeperkt gevoerd worden en dit mag later afhankelijk van de kwaliteit van het weidegras ook afgebouwd worden.

Dierziekten:

Coccidiose: lammeren zijn vatbaar voor coccidiose tussen 3–12 weken leeftijd. Indien de dieren dun op de mest worden is het aan te raden om een mestmonster in te leveren om te kijken of coccidiose een rol speelt.

Entingen: Lammeren kunnen vanaf 3 weken geënt worden tegen Zomerlongontsteking (Heptavac P[®]). Een herenting moet na 4–6 weken plaatsvinden.

5. Mei:

Voeding: Cobalt als dit een probleem is dan de lammeren en schapen behandelen.

Dierziekten: Maagdarmwormen: het verdient de aanbeveling om ieder jaar een goed ontwormplan op te stellen dat bestaat uit: een beweidingschema, mestonderzoek en een ontwormplan. *Voorbeeld ontwormplan: zie achteraan dit document.*

6. Juni:

Voeding: Bijna alle weides zijn van voldoende goede kwaliteit. Let goed op de groei van de lammeren. Bijvoeren kan verminderde groei compenseren. Pas wel op dat de mest door het rijke voer niet te dun wordt.

Dierziekten:

- Diarree als gevolg van te rijke voeding, wormen en/of coccidiose
- Maagdarmwormen: pas op voor *Haemonchose* (rode lebmaagworm) en laat bij twijfel mestonderzoek uitvoeren.
- Myasis: controleer dagelijks de schapen en een plan van aanpak op. Scheer evt. de ooien, zodat de vliegen minder gemakkelijk eitjes leggen.

7. Juli:

Voeding: Lammeren spenen: Voorafgaand aan het spenen is het verstandig om de ooien al iets soberder te voeren, zodat het opdrogen van de uier goed kan verlopen. Om lammeren goed te kunnen spenen moeten ze bij voorkeur tussen de 15–20% van het volwassen gewicht bereikt hebben. Na het spenen moeten de lammeren voldoende smakelijk voer op kunnen nemen en mogen de moederschapen niet zien. Weid de ooien op een schrale weide, zodat ze voldoende goed opdrogen.

Dierziekten:

- Myasis: Scheer de ooien preventief
- Zwoegerziektebestrijding: neem bloed af voor onderzoek op zwoegerziekte

8. Augustus:

Voeding:

- Conditie: Ooien met een te ruime conditie (>3,5) kunnen nu nog iets schraler geweid worden.
- Groei lammeren: Controleer de groei van de foklammeren, zodat ze op het moment dat ze bij de ram moeten 60% van hun volwassen gewicht hebben (voor de meeste rassen geldt dat dit ongeveer 50 kg is).

Selectie ooien en ram:

- Lijfbieders
- Zwoeger
- Uierontsteking
- Vruchtbaarheid

Quarantaine: Plaats de aangekochte ram (of andere dieren) minimaal 14 dagen in quarantaine i.v.m. verschillende dierziekten. Bekijk de klauwtjes (rotkreupel) en ontworm indien nodig.

Entingen: Chlamydomphila abortus: (Enzovax® → 4 maanden tot 4 weken tot dekken).

9. September:

Voeding:

- Conditie score: De ooiën behoren nu een conditiescore te hebben van 3–3,5
- Flushen: Houd de ooiën eerst in een “schrallere” weide. Verweid ze vervolgens 2 weken voordat de ram erbij komt naar een “rijke” weide. Op deze manier kun je het aantal lammeren per schaap omhoog brengen.

Dierziekten:

- Leverbot: Wees bedacht op de acute vorm van leverbot en raadpleeg daartoe de Leverbot prognose van de GD. Is de prognose slecht dan is het verstandig om de schapen niet op “natte” percelen te weiden. Daarnaast kunt u de dierenarts raadplegen voor advies.
- Maagdarmwormen: Wormbesmettingen kunnen zeker een rol spelen. Raadpleeg uw ontwormplan, doe mestonderzoek en behandel indien nodig.
- Bekappen: De dieren kunnen nu voordat de ram erbij komt bekapt worden.

10. Oktober:

Voeding: Conditie score: Houd de dieren op een conditie van 3–3,5. Vervetten mag niet, maar vermageren ook zeker niet.

Vruchtbaarheid:

- Oestrussynchronisatie: kan een oplossing zijn om het lammer seizoen te verkorten.
- Ram bij de koppel
- Noteren (her)dekkingen

11. November:

Voeding: vergelijkbaar met oktober

Vruchtbaarheid:

- Op tijd verwijderen van de ram om het lammer seizoen niet te lang te laten duren

12. December:

Voeding: Denk aan het bijvoeren bij slechte weersomstandigheden. Zachte/vochtige winter: denk aan de vitamine D voorziening i.v.m. stijve overhouders.

Dierziekten:

Leverbot: Voor dieren die eerder of nu nog op percelen hebben gelopen waar leverbot voorkomt is dit vaak het tijdstip om tegen leverbot te behandelen.

Ontwormplan:

Basisregels:

- De schapen met lammeren in het voorjaar uitscharen op de weide waar in de herfst de schapen het eerst vanaf zijn gehaald
- Ooiën na het aflammeren ontwormen, dus schoon de weide in
- 95% van de ooiën ontwormen. De overige 5% (sterke ooiën met bij voorkeur maar 1 lam) zorgen voor een lichte besmetting van de weide met wormen die gevoelig blijven voor het gebuikte ontwormmiddel. Op deze manier wordt resistentieontwikkeling tegengegaan.
- Omweiden naar percelen waar 3 maanden geen schapen hebben gelopen (dan is de weide pas weer echt schoon)
- Mei t/m september: iedere 2 weken omweiden
- Overige maanden: iedere 3 weken